

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

Ro'yxatga olindi:

BD 5110900-3.03

2018 yil «3» 03

OILA PEDAGOGIKASI

FAN DASTURI

Bilim sohasi:

100000 – gumanitar

Ta'lim sohasi:

110000 – pedagogika

Ta'lim yo'nalishi:

5110900 – pedagogika va psixologiya

Toshkent – 2018

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 yil "27" oktabrdagi 244-sonli buyrug'ining 2-ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2018-yil "3" oktabrdagi 1-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchi:

Muxsiyeva A.Sh. – Nizomiy nomidagi TDPU «Pedagogika va umumiy psixologiya» kafedrasi dotsenti, p.f.n.

Taqrizchilar:

Tayloqov N.I. – Qori-Niyoziy nomidagi O'PFITI direktori, p.f.d., prof.

Tadiyeva M.X. – Toshkent pedagogika kolleji direktori, p.f.n.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o'quv-uslubiy kengashida tavsiya qilingan (2018-yil 24 oktabrdagi 5-sonli bayonnomasi).

3. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat engilmas kuch" – T.: "Ma'naviyat", 2008 y.
4. Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси. – Т.: Адolat, 1998й.
5. Hasanboeva O. va boshqalar. Oila pedagogikasi. – T.: Aloqachi, 2007 y.
6. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание: Учебное пособие. 2-издания. М.: Академия, 2000-232 с.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Танкидий таҳлил, катъий тартиб-интизом ва шахсий лавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил январи ва 2017 йил истиқболлари бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президенти нутқи. // Халқ сўзи газетаси, 2017.16 январь, №11
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга курашимиз. "Ўзбекистон", 2017.
3. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017йил, 6-сон, 70-модда.
4. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги – инсон манфаатларини таъминлаш таваққули ва халқ фаровонлигининг гарови. "Ўзбекистон", 2017.
5. Abdurauf Fitrat. "Oila yoki uni boshqarish tartiblari" – T.: Ma'naviyat, 2000 y.
6. Karimova O. Oilaning xuquqiy asoslari – T.: "O'qituvchi" 2003 y.
7. Sodiqova T. O'g'lim senga aytaman, qizlarga atalgan so'zlar. – T.: Sharq, 2005 y.
8. Xidirova F. Oilada qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash – T.: TDPU, 2007y.

Internet saytlari

<http://tdpu.uz>
<http://Ziynet.uz>
<http://edu.uz>
www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)
<http://teoriya.ru>
<http://uni-vologda.ac.ru>
<http://pedlib.ru>
<http://pedagog.uz>
<http://ndpu.uz>

holda, ma'ruza mashg'uloti jarayonida egallagan bilimlarini yanada boyitishadi hamda ko'nikma va malakalarga ega bo'lishadi. Seminar mashg'ulotlari amaliy topshiriqlarni bajarish bilan uzviylikda amalga oshiriladi.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Talaba mustaqil ta'limni tayyorlashda mazkur fanning muayyan o'ziga xosliklarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- 1) darslik va o'quv qo'llanmalardan foydalanib, barcha mavzularni o'rganish;
- 2) tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismlarini o'zlashtirish.

Talabalarining mustaqil ta'limi har bir ma'ruza mavzusi asosida tashkil etiladi. Fanni o'rganish jarayonida mustaqil ta'limning bir necha turlaridan foydalaniladi:

- 1) adabiyotlar bilan ishlash;
- 2) ijodiy ishi;
- 3) ba'zi mavzular bo'yicha referatlar tayyorlash;

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lim mavzulari:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining oila va oila tarbiyasi to'g'risidagi fikrlari bayon etilgan asarlarini o'rganish.

2. Abdurauf Fitratning «Oila yoki uni boshqarish tartiblari» asarini o'rganish va tahlil etish.

3. Oila tarbiyasida ko'p uchraydigan xatoliklar va ularni oldini olish.

4. «Oila tarbiyasi – boshqariladigan tizim» mavzusida o'n minutlik esse yozish.

5. Sotsiologlarning oila va oilada bola tarbiyasi yuzasidan o'tkazgan sotsiologik tadqiqotlarini o'rganish va tahlil qilish.

6. «Oila» ilmiy-amaliy markazi faoliyatini o'rganish va ahamiyatini yoritish.

7. Oila tarbiyasi metod, shakl va vositalaridan bittadan tanlab olib, amaliy ishlarni tuzish.

8. Guruh rahbari sifatida biror oilaga tashrif buyurish va taasurotlarini bayon etish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi

Fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Enzo Catarsi. Pedagogy of the family. Italy, I libri di Emil, 2012.
2. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014.-466.

I. O'quv fanining dolzarbligi oily kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu dasturda oila pedagogikasi fanining obyekti, predmeti, maqsad va vazifalari, fanning rivojlanish tarixi, oila pedagogikasining ijtimoiy-iqtisodiy, me'yoriy-huquqiy asoslari, oilaning vazifalari, turlari, zamonaviy oilalar rivojining o'ziga xos xususiyatlari, oila tarbiyasining mazmuni, metod, shakl va vositalari, oilada bolalar bilan muloqotning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari, ta'lim muassasasi, o'qituvchilar, sinf (guruh) rahbarining oila bilan olib boradigan ishlari shakl va metodlari masalalariga katta e'tibor qaratilgan.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad – bakalavr talabalarni oilaviy hayot haqida bilim berish va oilada bolalarni tarbiyalash mazmuni, shakl, metod va vositalarini o'rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarni oilada bolalarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashga o'rgatish; oila tarbiyasining o'ziga xosliklari bilan tanishtirish; oilada bolalarni tarbiyalashning samarali shakl, metod va vositalarini tanlay olish ko'nikma va malakalarini shakllantirish.

Fan bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar qo'yiladi. **Talaba:**
«Oila pedagogikasi» o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- oila, oilada farzand tarbiyasi muammolari;
- oilada ma'naviy muhit, muomala madaniyati masalalari;
- oilada islomiy ma'naviyatdan qadriyat sifatida foydalanish;
- oilaviy tarbiya jarayonida tarbiya texnologiyalari;
- chet elda oila, oilaviy munosabatlar va uning o'ziga xos xususiyatlari;
- mustaqil oilaviy hayot, oila xo'jaligini yuritishda iqtisodiy tarbiya **haqida malakaga ega bo'lishi;**

- oilada aqliy, axloqiy, jismoniy, estetik tarbiya mazmunini;
- oilaning barkamol shaxsni tarbiyalashdagi rolini;
- o'g'il va qiz bolani tarbiyalashning o'ziga xos xususiyatlarini;
- oilada shaxsni shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlarini;
- oilaviy tarbiya jarayonida muomala madaniyatining tutgan o'rmini;
- oilada farzand tarbiyasida umuminsoniy va milliy qadriyatlarini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

- oilada ijtimoiy-pedagogik faoliyatni tashkil etish;
- o'zbek oilalarida qaynona-kelin o'rnatidagi munosabatlarining o'ziga xos xususiyatlari bilish;

- oilaviy tarbiya jarayonida ijtimoiy institutlarning o'zaro hamkorligini yo'lga qo'yish;

- oilada ota-ona va farzand burchlarini anglash;

- oilada ijobiy munosabatlarini ta'minlash **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.**

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-Modul. Oila pedagogika fanning nazariy asoslari

1-mavzu. Oila pedagogikasi – fan sifatida

Oila pedagogikasi fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Oila pedagogikasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Oila pedagogikasining ilmiy-tadqiqot metodlari.

2-mavzu. Chet elda oila pedagogikasi fanining rivojlanishi tarixidan

Qadimgi Yunon va Rim mutafakkirlarining oila tarbiyasi haqidagi qarashlari. Yevropa Uyg'onish davri mutafakkirlari asarlarida oila tarbiyasining aks etishi. Yan Amos Komenskiy oilada tarbiyaning o'ziga xosligi. Ma'rifatparvar mutafakkirlarning oila tarbiyasiga oid fikrlari. Rus pedagoglarining oila pedagogikasiga oid qarashlari.

3-mavzu. O'zbekistonda oila pedagogikasi fanining rivojlanishi tarixidan

Qadimgi davrlarda O'rta Osiyoda oila tarbiyasiga oid qarashlar. «Qur'oni Karim» va hadislar oila tarbiyasining muhim manbalari sifatida. O'rta asrlarda oila pedagogikasiga oid fikrlar. Ma'rifatparvar o'zbek pedagog-olimlari oila tarbiyasi xususida. XX asrda oila tarbiyasiga doir yondashuvlar va ularning mohiyati. Mustaqillik yillarida oila tarbiyasi masalasi.

4-mavzu. O'zbekistonda oila pedagogika fanining rivojlanishining ijtimoiy-iqtisodiy, me'yoriy-huquqiy asoslari

Oila – mustaqillik yillarida davlat siyosatidagi ustuvor masala sifatida. Oilada yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlash. Oilada yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashda oila va jamoatchilik hamkorligi.

5-mavzu. Oila va uning vazifalari

Oila tushunchasi. Oilaning vazifalari: jamiyatga munosabati bo'yicha oilaning vazifalari; odamlarga munosabati bo'yicha oilaning vazifalari.

6-mavzu. Oilaning turlari

Oilaning tarixiy turlari. Hozirgi vaqtda oilalarning xilma-xil shakllari. O'zaro munosabatlar xarakteri bo'yicha oilalarning turlari.

7-mavzu. Zamonaviy oilalar rivojining o'ziga xos xususiyatlari

Zamonaviy oilalarning o'ziga xosliklari. Zamonaviy oilalar rivojining ijtimoiy xususiyatlari. Zamonaviy oilalar rivojining psixologik xususiyatlari. Zamonaviy oilalar rivojining pedagogik xususiyatlari.

2-Modul. Oilada farzand tarbiyasining tashkil etilishi.

8-mavzu. Oila tarbiyasi mazmuni va mohiyati

Oila tarbiyasi yaxlit tizim sifatida. Oilada axloqiy tarbiya. Oilada bolalarni estetik ruhda tarbiyalash. Oilada jismoniy tarbiyani yo'lga qo'yish. Oilaning bolalarning iqtisodiy savodxonligini oshirishdagi o'rni.

9-mavzu. Oila tarbiyasi metod, shakl va vositalari

Oilada bolalarni tarbiyalash metodlari. Ota-onalarning tarbiya metodlarini tanlash va qo'llash shart-sharoitlari. Oilada bolalarni tarbiyalash shakllari. Oilada bolalarni tarbiyalash vositalari.

10-mavzu. Oilada bolalar bilan muloqotni yo'lga qo'yishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari

Muloqot tushunchasi. Oilada muloqot uslublari va ularning o'ziga xosliklari. Avtoritar uslub. Liberal uslub. Demokratik uslub.

11-mavzu. Ta'lim muassasasi, o'qituvchilar, sinf(guruh) rahbarining o'quvchilarning ota-onalari bilan olib boradigan ishlari shakli va metodlari
Ta'lim muassasasi, o'qituvchilar, sinf(guruh) rahbarining o'quvchilarning ota-onalari bilan olib boradigan ishlari shakli va metodlari haqida tushuncha. Pedagogik lektoriyalalar. Sinf(guruh)lar bo'yicha pedagogik majburiy ta'lim. Yillik yakuniy ilmiy-amaliy konferensiya. Ochiq eshiklar kuni. Sinf(guruh) ota-onalar majlisi. Pedagogik maslahat.

IV. Seminar mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarining taxminiy tavsifiya etiladigan mavzulari:

1. Chet elda va O'zbekistonda oila pedagogikasi fanining rivojlanish tarixidan.
2. O'zbekistonda oila pedagogika fanining rivojlanishining ijtimoiy-iqtisodiy, me'yoriy-huquqiy asoslari.
3. Oila va uning vazifalari.
4. Oilaning turlari. Zamonaviy oilalar rivojining o'ziga xos xususiyatlari.
5. Oila tarbiyasi mazmuni va mohiyati.
6. Oila tarbiyasi metod, shakl va vositalari.
7. Oilada bolalar bilan muloqotni yo'lga qo'yishning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari.
8. Ta'lim muassasasi, o'qituvchilar, sinf(guruh) rahbarining o'quvchilarning ota-onalari bilan olib boradigan ishlari shakli va metodlari.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg'ulotlariga tayyorlanish jarayonida talabalar oila pedagogikasiga oid darslik va o'quv qo'llanmalaridan foydalanish